

KONFERENCIA AZ EURÓPAI UNIÓHOZ
TÖRTÉNŐ CSATLAKOZÁSRÓL
– MONTENEGRÓ –

Brüsszel, 2024. december 13.
(OR. en)

AD 28/24

LIMITE

CONF-ME 14

CSATLAKOZÁSI DOKUMENTUM

Tárgy: AZ EURÓPAI UNIÓ KÖZÖS ÁLLÁSPONTJA
– 20. fejezet: Vállalkozás- és iparpolitika

AZ EURÓPAI UNIÓ KÖZÖS ÁLLÁSPONTJA

20. tárgyalási fejezet: Vállalkozás- és iparpolitika

Az Európai Unió ezen álláspontja a Montenegróval tartandó csatlakozási konferenciára kidolgozott általános álláspontján (AD 23/12 CONF-ME 2) alapul, és megfelel a csatlakozási konferencia által jóváhagyott tárgyalási alapelveknek (AD 20/13 CONF-ME 16), különösen az alábbiaknak:

- a bármelyik fél által a tárgyalások valamely fejezetére vonatkozóan kifejtett nézetek nem befolyásolhatják az egyéb fejezetekkel kapcsolatban kialakítandó álláspontot,
- a tárgyalások folyamán a sorban megvizsgálandó fejezetekre vonatkozóan elért – akár részleges – megállapodások mindaddig nem tekinthetők véglegesnek, amíg átfogó megállapodás nem születik.

Az Európai Unió álláspontja továbbá a tárgyalási keret 24., 28., 41. és 44. pontjában meghatározott követelményeken alapul.

Az EU ösztönzi Montenegrót, hogy folytassa jogszabályainak az uniós vívmányokkal való összehangolását – megjegyezve, hogy a csatlakozás előtt további uniós vívmányok is hatályba léphetnek –, biztosítsa azok tényleges végrehajtását és érvényesítését, és már a csatlakozást megelőzően dolgozzon ki az EU-éihez a lehető legközelebb álló szakpolitikákat és eszközöket.

Az EU nyugtázza, hogy Montenegró az AD 7/13 (CONF-ME 5) álláspontjában és annak AD 7/13 ADD 1 kiegészítésében (CONF-ME 5) elfogadja a 20. fejezet alá tartozó uniós vívmányokat a 2024. december 12-én hatályos formájukban, valamint azt, hogy Montenegró kijelenti, hogy az Európai Unióhoz való csatlakozásának időpontjára készen fog állni azok végrehajtására.

Vállalkozás- és iparpolitikai elvek

Az EU nyugtázza, hogy Montenegró számos, a vállalkozás- és iparpolitikát támogató stratégiát fogadott el és hajtott végre, illetve hajt jelenleg is végre.

Az EU nyugtázza, hogy Montenegró három iparpolitikai stratégiát fogadott el: a 2016–2020-as időszakra (IP 2020), a 2019–2023-as időszakra (IP 2023), illetve 2024 augusztusában a 2024–2028-as időszakra (IP 2028) vonatkozóan. Az EU megállapítja továbbá, hogy az IP 2023 – külső értékelő által végzett – végső értékelése egyértelmű eredményeket mutatott a végrehajtás terén.

Az EU megállapítja, hogy az IP 2028 az uniós iparpolitikában meghatározott elvekkel, valamint a COM(2010) 614, a COM(2012) 582 és a COM(2017) 479 bizottsági közleményben, továbbá a COM(2021) 350 által aktualizált COM(2020) 102 bizottsági közleményben felvázolt iránymutatásokkal összhangban készült. Az EU megállapítja, hogy az IP 2028-at a kormány a Montenegrói Beruházásfejlesztési Alappal, a Statisztikai Hivatallal, a Kereskedelmi Kamarával és a Montenegrói Munkáltatók Szövetségével együttműködésben és az érdekelt felek széles körével folytatott nyilvános konzultációt követően fogadta el. Az EU tudomásul veszi továbbá, hogy az IP 2028 magában foglalja Montenegró intelligens szakosodási stratégiájának releváns elveit és célkitűzéseit.

Az EU tudomásul veszi a Montenegró által nyújtott tájékoztatást, amely szerint az IP 2028 nyomon követése és értékelése féléves/éves cselekvési tervekből álló nyomonkövetési mechanizmusból, valamint a végrehajtás utolsó évében elvégzendő értékelésből áll. Az EU arra ösztönzi Montenegrót, hogy dolgozzon ki többéves cselekvési terveket, és továbbra is rendszeresen nyújtson be végrehajtási jelentéseket a Bizottságnak. Az EU felkéri továbbá Montenegrót, hogy az IP 2028 átfogó jellegének megerősítése érdekében kifejezetten foglaljon bele abba olyan szakpolitikákat és intézkedéseket, amelyek célja a stratégiai függőségek csökkentése, különösen a kritikus területeken.

Az EU nyugtázza Montenegro elkötelezettségét vállalkozáspolitikai keretének javítása és az üzleti környezet előmozdítása iránt, többek között a kis- és középvállalkozások (kkv-k) fejlesztésére irányuló, egymást követő stratégiák elfogadása, a kkv-knak nyújtott közszolgáltatások minőségének javítása, valamint a vállalkozások engedélyezése és a finanszírozáshoz való hozzáférés területén. Az EU megállapítja továbbá, hogy Montenegro összehangolta jogszabályait a kkv-knak a C(2003) 361 bizottsági ajánlásban szereplő uniós fogalommeghatározásával.

Az EU nyugtázza, hogy Montenegro követte a nők vállalkozói készségének fejlesztésére és a vállalkozók egész életen át tartó oktatására irányuló uniós szakpolitikákat, továbbá stratégiákat és cselekvési terveket fogadott el ezeken a területeken.

Az EU nyugtázza Montenegro arra irányuló erőfeszítéseit, hogy tovább javítsa az üzleti környezetet és a vállalkozáspolitikákat azáltal, hogy elfogadja az informális gazdaság visszaszorítására irányuló, a 2024–2026-os időszakra szóló programot, és átfogó reformokat kezdeményez az állami tulajdonú vállalatok ágazatában. Az EU arra ösztönzi Montegrót, hogy kövesse nyomon e fontos reformok időben történő végrehajtását, különösen a Nyugat-Balkánra vonatkozó növekedési tervet kísérő, nemrégiben elfogadott montenegrói reformprogram keretében.

Az EU elvárja, hogy Montenegro maradéktalanul hajtsa végre a fent említett iparpolitikai stratégiát, továbbá felkéri Montegrót arra, hogy adjon rendszeres tájékoztatást a vállalkozás- és iparpolitikai elvek terén elért előrehaladásról, és a megtett lépésekről.

Vállalkozás- és iparpolitikai eszközök

Az EU nyugtázza, hogy Montenegro évek óta jó eredménnyel vesz részt a vállalkozói szellemet, a versenyképességet és az innovációt támogató uniós programokban. Montenegro részt vett a Versenyképességi és innovációs keretprogram (2007–2013) vállalkozási és innovációs programjában, valamint a vállalkozások versenyképességét és a kis- és középvállalkozásokat segítő programban (2014–2020) (COSME).

Az EU üdvözlí, hogy Montenegro részt vesz az EU Egységes piac programjában, annak három pillérére (a belső piac javítása, a kkv-k és a fogyasztók) összpontosítva. Ezzel összefüggésben az EU megállapítja, hogy az Egységes piac program keretében működő Enterprise Europe Network hálózatban való részvétel különösen fontos a montenegrói kkv-k fejlesztése szempontjából. Az EU felkéri Montegrót, hogy folytassa a transznacionális partnerségek fejlesztését az ipari ökoszisztémákban és a klaszterhálózatokban.

Az EU nyugtázza, hogy Montenegro olyan nemzeti eszközöket és végrehajtási ügynökségeket hozott létre, amelyeken keresztül pénzügyi támogatást és szolgáltatásokat nyújt a vállalkozásoknak. Az EU nyugtázza, hogy a montenegrói beruházásfejlesztési alap az Európai Beruházási Bankkal és az Európa Tanács Fejlesztési Bankjával együttműködésben olyan mechanizmusként szolgál, amely megkönnyíti a kkv-ágazat forráshoz jutását. Az EU megállapítja továbbá, hogy a montenegrói beruházásfejlesztési alapot Montenegrói Fejlesztési Bankká kell átalakítani, amelynek többek között exportbiztosítást kell nyújtania az ország gazdasági szereplői számára. Az EU nyugtázza továbbá, hogy folyamatban van az államilag támogatott hitelgarancia-alap létrehozása, amely tovább javítaná a vállalkozások – köztük az induló innovatív vállalkozások és a női vállalkozók – finanszírozáshoz való hozzáférését, és arra ösztönzi Montegrót, hogy véglegesítse ezt az intézkedést.

Az EU nyugtázza, hogy Montenegro a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló 2011/07/EU irányelvvel összhangban nemrég elfogadta a pénzügyi kötelezettségek rendezésére vonatkozó határidőkről szóló törvényt. Az EU felkéri Montegrót, hogy adjon rendszeres tájékoztatást az Európai Bizottság részére a törvény végrehajtásáról.

Az EU arra ösztönzi Montegrót, hogy a csatlakozás időpontjáig továbbra is biztosítsa az uniós vívmányokkal való jogharmonizációt és e vívmányoknak a nemzeti hatóságok és az érintett szervek általi hatékony végrehajtását, és felkéri Montegrót, hogy rendszeresen tájékoztassa az EU-t a vállalkozás- és iparpolitikai eszközökkel kapcsolatos fejleményekről.

Ágazati szakpolitikák

Mivel a turizmus a montenegrói gazdaság egyik legfontosabb ágazata, amely a GDP közel 30%-át teszi ki, az EU nyugtázza a 2022–2025-ös időszakra szóló turizmusfejlesztési stratégia meglétét, amely az ország intelligens szakosodási stratégiájához kapcsolódik, ahol a fenntartható turizmus és az egészségturizmus a kiválasztott szakosodási ágazatok között foglal helyet. Az EU ezzel összefüggésben nyugtázza, hogy az idegenforgalmi kínálat diverzifikálása, új technológiák alkalmazása és a digitalizálás az idegenforgalmi vállalkozásokban, valamint a fenntartható ökoturizmus fejlesztése iránti elkötelezettség képezik az ágazat vezérelveit az elkövetkező években.

Az EU arra ösztönzi Montenegrót, hogy folytassa a stratégiai szakpolitikákkal kapcsolatos munkát a különböző ágazatokban, és építse be e stratégiákba a jelenlegi uniós szakpolitikai elveket.

* * *

A fentiekre tekintettel az EU megállapítja, hogy jelenleg ez a fejezet nem igényel további tárgyalásokat.

A tárgyalások során továbbra is folytatódik a jogszabályoknak az uniós vívmányokkal való összehangolásában és azok végrehajtásában elért előrehaladás nyomon követése. Az EU hangsúlyozza, hogy külön figyelmet szentel minden egyes fent említett kérdés nyomon követésének, többek között annak érdekében, hogy meggyőződjön Montenegro közigazgatási kapacitásának meglétéről és arról, hogy az e fejezethez tartozó valamennyi területen rendelkezik a jogharmonizáció teljesítésére szolgáló kapacitással. Külön figyelmet kell fordítani az e fejezet és az egyéb tárgyalási fejezetek közötti kapcsolatra. Montenegro jogszabályainak az uniós vívmányokkal való összhangja és az ország végrehajtási kapacitása csak a tárgyalások későbbi szakaszában értékelhető véglegesen. Az EU felkéri Montenegrót, hogy – az e fejezetről szóló tárgyalásokra az EU részéről esetlegesen kért, Montenegro által a konferenciára biztosítandó tájékoztatás mellett – rendszeresen adjon részletes írásbeli tájékoztatást a Stabilizációs és Társulási Tanácsnak az uniós vívmányok végrehajtása terén elért eredményekről.

A fenti megfontolásokra figyelemmel az EU szükség esetén megfelelő időpontban visszatér ehhez a fejezethez.

Az EU nyugtázza, hogy Montenegró az AD 7/13 (CONF-ME 5) álláspontjában és annak AD 7/13 ADD 1 kiegészítésében (CONF-ME 5) elfogadja a 20. fejezet alá tartozó uniós vívmányokat a 2024. december 12-én hatályos formájukban, valamint azt, hogy Montenegró kijelenti, hogy az Európai Unióhoz való csatlakozásának időpontjára készen fog állni azok végrehajtására. Az EU nyugtázza továbbá, hogy Montenegró kijelentette: folytatni fogja az uniós vívmányokkal való összehangolás folyamatát, és az Európai Unióhoz való csatlakozásának időpontjára készen fog állni azok végrehajtására.

Emellett az Unió emlékeztet arra, hogy 2024. december 12. és a tárgyalások lezárásának időpontja között az uniós vívmányok bővíthetnek.